Escoles Saludables

per a la millora de l'asma infantil

Guia per al professorat

Fundación Lovexair
FUNDACIÓ PERE TARRÉS
Sociedad de Neumología Pediátrica
SEICAP
NOVARTIS

Contingut

1. Introducció 3

2. L'asma infantil 4

3. Antecedents: el projecte Ciutats saludables 5

4. Escoles saludables per a la millora de l'asma infantil 6

4.1 DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE 7

4.2 OBJECTIUS DE L'APRENENTATGE 8

4.3 NIVELL EDUCATIU 9

4.4 COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR 10

4.5 CONTINGUTS CURRICULARS 11

5. Fitxes didàctiques de les activitats 12

5.1 ACTIVITAT FORMATIVA A L'AULA PER ALS MENORS 13

5.2 ACTIVITAT LÚDICA 16

5.2.1 L'oca de l'asma 18

5.2.2 El trivial de l'asma 19

6. Formació per al professorat 20

7. Crèdits 21

1. Introducció

Escoles saludables per a la millora de l'asma infantil és un projecte que pretén apropar la malaltia de l'asma a l'àmbit educatiu d'una manera lúdica per tal d'aconseguir que els alumnes adquireixin més coneixements sobre aquesta patologia.

L'asma és la malaltia crònica més freqüent durant la infància: a Espanya, un de cada deu infants la pateix[1]. Per tant, i donat l'elevat nombre de menors que la pateixen, Escoles saludables per a la millora de l'asma infantil neix com un projecte per normalitzar la vivència d'aquesta malaltia, a la vegada que es pretén que des de les escoles es doni cabuda i difusió a la importància d'uns bons hàbits de salut respiratòria. Això ha de permetre aconseguir: en primer lloc, que els infants afectats per aquesta malaltia aprenguin a conviure amb ella en la seva realitat més propera, el col·legi. I, en segon lloc, que la resta d'alumnes, quan vagin adquirint coneixements sobre l'asma, s'apropin cada vegada més a una realitat que els era aliena i puguin així comprendre millor els companys/es que la pateixen.

[1] Estudi *ISAAC (International Study of Asthma and Allergies in Childhood)*.

2. L'asma infantil

L'asma és una malaltia crònica que es produeix quan les vies respiratòries inferiors s'inflamen, la qual cosa provoca que l'aire hi passi a través amb major dificultat. Per aquest motiu, a les persones que la pateixen els costa respirar amb normalitat.

L'aparició de la malaltia està relacionada amb diversos gens. De fet, es considera que és una malaltia hereditària, encara que no és menys cert que el fet que finalment s'acabi manifestant depèn, en darrer terme, de la interacció d'aquests gens amb el medi ambient. Una interacció que, per una altra banda, no està encara completament entesa. Tanmateix, el que sí que es coneix amb certesa és que existeixen una sèrie de factors de caràcter ambiental que influeixen directament en el desencadenament de la malaltia. Entre ells, per exemple, destaquen la presència del tabac en el medi ambient o la contaminació atmosfèrica[2].

Per tant, és necessari assegurar que la patologia no afecti el desenvolupament ni el benestar dels infants, sobretot si es té en compte que l'asma és actualment la malaltia crònica més freqüent en la infància i l'adolescència: a Espanya, un de cada deu infants la pateix. Afecta gairebé l'11% dels infants entre 6 i 7 anys, i el 9% d'adolescents entre 13 i 14 anys[3].

Un dels primers símptomes de l'asma són les sibilàncies, conegudes habitualment com "xiulets". Les pateix un de cada tres infants abans d'arribar als primers cinc anys de vida i en un de cada tres casos el problema persisteix[3]. És llavors quan es parla d'asma.

És cert que un asma ben controlat no impedeix el desenvolupament d'una vida normalitzada però, per arribar a aquesta situació, tots els entorns que envolten el nen/a asmàtic –el familiar, l'educatiu, el social i el mèdic– són fonamentals perquè el nen/a no vegi limitades les seves activitats diàries ni la seva relació amb els companys, ja que s'ha de tenir en compte que un nen/a asmàtic pot arribar a sentir-se estigmatitzat o desplaçat socialment si el seu entorn no té el coneixement adequat sobre aquesta malaltia.

[2] *Vegeu la web de la Fundació Lovexair:* www.lovexair.com.
[3] Estudi *ISAAC (International Study of Asthma and Allergies in Childhood)*.

3. Antecedents: el projecte Ciutats saludables

L'any 2006 va néixer el projecte Ciutats saludables per a la millora de l'asma infantil, una iniciativa desenvolupada per la Fundació Lovexair que va comptar amb l'aval de l'Associació Espanyola de Pediatria d'Atenció Primària (AEPap), la Societat Espanyola d'Immunologia Clínica i Asma Pediàtrica (SEICAP), la Societat Espanyola de Pneumologia Pediàtrica (SENP) i la Fundació d'Educació per a la Salud (FUNDADEPS), amb la col·laboració de Novartis.

Durant aquest any, l'objectiu del projecte va consistir en sensibilitzar les famílies sobre la necessitat d'implicar-se activament en la salut respiratòria dels més petits i per això es van desenvolupar a diferents ciutats espanyoles –Barcelona, Madrid i Sevilla- una sèrie de jornades lúdic-educatives, en les quals pares, mares i infants van participar en tallers didàctics i gimcanes infantils, organitzades amb l'objectiu d'aproximar-se a la malaltia mitjançant conceptes bàsics per, d'aquesta manera, poder reforçar el control de la patologia a través de l'autocura.

En el seu segon any de camí, el projecte se centra en desenvolupar una segona línia de treball, mitjançant la qual s'apropa el coneixement de l'asma a l'àmbit educatiu, implicant escoles i professorat en la promoció d'hàbits respiratoris saludables entre els nens i nenes alumnes dels centres escolars.

A fi de donar compliment a aquesta línia, el projecte es rebateja en aquesta segona fase a desenvolupar durant l'any 2017 com "Escoles saludables per a la millora de l'asma infantil". Hi ha pocs recursos pedagògics que aprofundeixin en aspectes i conceptes relacionats amb la salut respiratòria i, més concretament, amb l'asma infantil. Per aquest motiu creiem pertinent la integració d'unes eines pedagògiques avalades científicament per tal que des de les escoles es pugui donar cabuda i difusió a la malaltia crònica més freqüent durant la infància i l'adolescència.

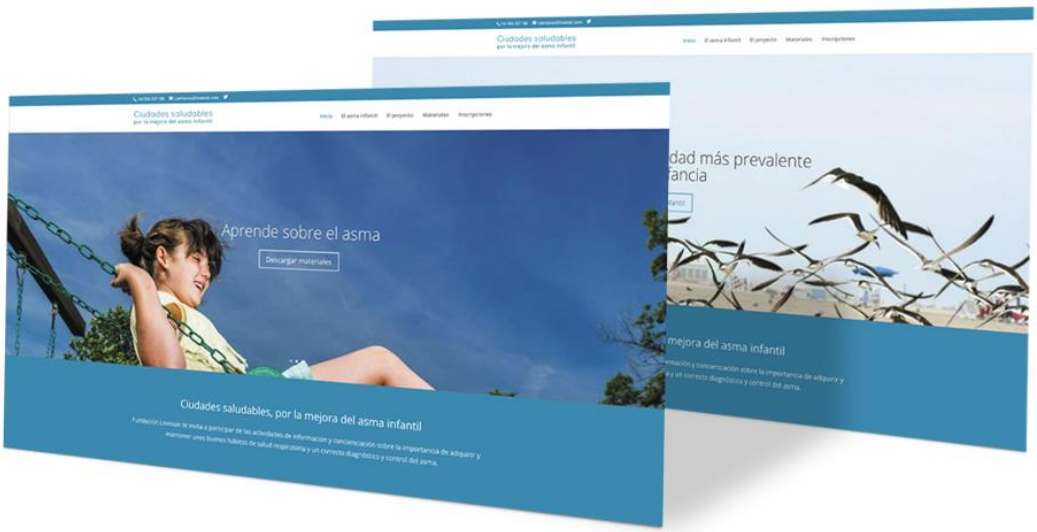

4. Escoles saludables per a la millora de l'asma infantil

Aquest projecte pretén implicar les escoles i el professorat en la promoció d'uns hàbits respiratoris saludables mitjançant un acostament lúdic-educatiu que permeti als menors conèixer la malaltia alhora que es diverteixen aprenent.

La finalitat del projecte és aprofundir en la malaltia de l'asma a través de materials dissenyats per diverses societats científiques, combinant continguts científics i una aproximació lúdic-educativa. D'aquesta manera, es pretén que l'alumnat no només adquireixi coneixement, sinó que aprengui també a entendre el company/a asmàtic que, d'altra banda, se sentirà més comprès donat el grau de normalització que haurà adquirit la seva malaltia.

4.1 DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

El projecte se centra en la realització de diferents dinàmiques dirigides a l'alumnat, que rebran per part dels professors/es un taller adaptat sobre la malaltia de l'asma (elaborat amb les garanties científiques de la SEICAP i de la SENP) i que consistirà en la visualització d'un material audiovisual animat, seguit d'uns exercicis pràctics que ajudaran l'alumne/a a comprendre millor la malaltia tot apropant-se a ella, de forma vivencial i dinàmica. (Vegeu l'apartat 5.1 de la present guia per tal de comprendre quines activitats tindran lloc a l'aula).

Finalment, i una vegada que l'alumnat hagi rebut el taller, tindran lloc les dinàmiques lúdic-educatives que inclouen el taller de L'oca de l'asma i el d'El trivial de l'asma. Ambdós jocs han estat elaborats per la SEICAP i la SENP amb l'objectiu que l'alumnat continuï endinsant-se en la malaltia de l'asma però ara des d'una perspectiva molt més lúdica que li permetrà divertir-se mentre adquireix coneixements, fins i tot fora del recinte escolar.

Per tal que el docent aprofundeixi el seu coneixement sobre la malaltia de l'asma i pugui, així, preparar òptimament el taller i les dinàmiques amb l'alumnat, es facilitarà una documentació per a la formació del professorat, elaborada també amb les garanties científiques de la SEICAP i de la SENP.

4.2 OBJECTIUS DE L'APRENENTATGE

El projecte pretén assolir múltiples objectius:

1. Promoure des de les escoles el coneixement de l'asma entre el professorat per aconseguir normalitzar la vivència d'aquesta malaltia en aquells infants que la pateixen, i aconseguir que no vegin limitades les seves activitats diàries ni la seva relació amb els seus companys/es.

2. Apropar la malaltia de l'asma a la resta d'alumnes perquè, d'aquesta manera, a més d'estar adquirint coneixements, es pugui arribar a entendre millor el company/a que la pateix, que se sentirà més integrat donat el grau de coneixement de la malaltia que haurà adquirit l'entorn que l'envolta.

3. Mostrar als infants afectats per aquesta malaltia que poden conviure amb ella en la seva realitat més propera, l'escola, sense cap tipus de limitacions i sense sentir-se estigmatitzats respecte a la resta dels seus companys/es.

4. Sensibilitzar els menors de la importància de tenir uns hàbits respiratoris saludables, el que inclou, per exemple, un entorn lliure de fums.

4.3 NIVELL EDUCATIU

Aquesta iniciativa està orientada als alumnes que estiguin cursant Educació Primària.

No obstant això, i donat l'ampli ventall d'edats que aquesta formació inclou (des dels sis fins als dotze anys), s'ha elaborat un projecte adaptable al curs en el qual es pretengui impartir la formació. D'aquesta manera, el taller de L'oca de l'asma estaria pensat per als alumnes de Cicle inicial i Cicle mitjà, mentre que el taller d'El Trivial de l'Asma estaria pensat per a aquells alumnes de Cicle superior (cinquè i sisé). Ara bé, aquesta divisió és orientativa i ha estat establerta tenint en compte el procés de maduració dels infants. Per tant, i atès que ambdues activitats requereixen de la supervisió de professors/es i/o monitors/es (amb la formació prèvia corresponent), el criteri d'aquests permetrà adaptar els tallers segons el nivell i les necessitats de l'alumnat.

4.4 COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

Les competències a desenvolupar del projecte Escoles saludables per a la Millora de l'asma infantil harmonitzen amb les competències bàsiques recollides en els currículums educatius de primària que els alumnes han d'assolir per endinsar-se en l'Educació Secundària Obligatòria (ESO).

Les competències que es pretenen desenvolupar amb les diferents activitats del projecte són:

- Per una banda, **cognitives**. És a dir, es pretén que els infants adquireixin coneixements sobre la malaltia de l'asma i siguin capaços d'aplicar-los en la seva realitat més propera.
- Per altra banda, **socials i ciutadanes**. És a dir, mitjançant el coneixement, es pretén que els infants desenvolupin actituds de responsabilitat i compromís per tal de contribuir a la construcció d'una societat més justa, més democràtica i més integrativa.
- Finalment, i atès que el projecte s'acosta a la malaltia de l'asma des d'una perspectiva lúdica i educativa, també es pretén fomentar el **gust per l'aprenentatge**.

4.5 CONTINGUTS CURRICULARS

El contingut didàctic d'aquesta iniciativa s'ajusta perfectament als continguts curriculars de les diferents àrees educatives. Per tant, aquest projecte està pensat perquè les escoles l'incorporin a les seves aules com una eina útil d'aprenentatge que concerta amb els continguts curriculars ja establerts per les conselleries d'educació, i que fomenta, a més a més, valors tan importants com són els de la integració, l'empatia i la solidaritat.

D'aquesta manera, l'alumnat podrà divertir-se aprenent més sobre l'asma infantil des de les diferents matèries educatives, elecció que dependrà del criteri de cada centre escolar. El que s'exemplificarà a continuació són algunes propostes que mostren l'acomodament tan factible d'aquest projecte amb els continguts curriculars ja establerts.

Des de l'àrea de les **Ciències Naturals**, el projecte pot ser incorporat a les aules quan l'alumnat hagi de profunditzar el seu coneixement sobre els éssers humans i la salut. Aprendre com funciona el cos humà, quins són els sistemes més importants que el formen, quins són els principals problemes de salut que afecten la població, etc. són coneixements que l'alumnat ha d'aprendre i són, també, diferents perspectives des de les quals poder incorporar l'aprenentatge de l'asma infantil.

Des de l'assignatura de les **Ciències Socials**, el material educatiu pot ser incorporat quan l'alumnat hagi d'aprendre com interactua l'ésser humà amb el medi ambient, quins són els problemes mediambientals que poden perjudicar la nostra salut i quines formes de vida possibiliten el manteniment de la salut pròpia i la col·lectiva.

També des de l'àrea de l'**Educació Física** pot abastar-se l'aprenentatge sobre l'asma infantil: en aquesta assignatura l'alumnat ha d'aprendre competències relacionades amb el cos i la seva activitat motriu que contribueixen al desenvolupament integral de la persona i a la millora de la seva qualitat de vida. Per tant, el professorat seleccionat pel centre pot ensenyar als seus alumnes què succeeix en aquells infants que pateixen asma per tal de mostrar-los que un asma ben controlat és completament compatible amb la pràctica de qualsevol esport. A més a més, aquest ensenyament constituirà un valuós principi en l'educació emocional del nen/a, ja que contribuirà a millorar la seva autoestima i a no sentir-se diferent de la resta dels seus companys/es.

Finalment, des de l'assignatura **d'Educació per al Desenvolupament Personal i la Ciutadania**, l'alumnat ha d'entendre que viu en un món complex on les persones del seu voltant poden veure's afectades per dolències, afeccions, malalties, etc. Però, si se'ls ensenya que des de la reflexió i el coneixement es poden desenvolupar actituds de responsabilitat i empatia que contribueixin a fer del món un lloc més acollidor, s'haurà aconseguit que el nen/a asmàtic no se senti incomprès ni desplaçat per la resta dels seus companys/es.

5. Fitxes didàctiques de les activitats

El projecte compta amb un material lúdic-educatiu que consta de dues parts:

1. Una primera activitat didàctica, pensada per ser realitzada a l'aula, de caràcter expositiu, però que també requereix la intervenció de l'alumnat. És a dir, és necessària la participació activa dels infants per a una veritable assimilació dels conceptes, ja que els exercicis que inclou aquesta primera activitat del projecte estan pensats per incentivar l'alumnat i fomentar la reflexió.

2. Una segona activitat, també didàctica, però amb un important component lúdic, pensada per ser realitzada en hores no lectives en què l'alumnat romangui al recinte escolar o bé a l'aula, durant l'hora lectiva que el professor/a determini. L'activitat pot, fins i tot, continuar-se des de casa mitjançant els jocs que els alumnes podran descarregar-se d'internet, on trobaran dues opcions segons els seus gustos i les seves necessitats: L'Oca de l'Asma i/o El Trivial de l'Asma.

5.1 ACTIVITAT FORMATIVA A L'AULA PER ALS MENORS

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	DURACIÓ
1. Introducció i qüestionari El professor/a encarregat de dirigir aquesta activitat –escollit segons el criteri de cada centre escolar– haurà d'explicar als seus alumnes la dinàmica de la classe: una primera part en què es visualitzarà un vídeo que girarà al voltant del leitmotiv de l'asma infantil. I una segona part en què serà necessària la participació activa de l'alumnat per tal de continuar aprofundint en aquesta malaltia. Tanmateix, abans d'iniciar-se el taller, es repartirà a l'alumnat un qüestionari, els resultats del qual permetran saber quin grau de coneixement tenien els infants sobre la malaltia de l'asma abans d'iniciar-se les activitats formatives.	**15 min**
2. Visualització del material audiovisual 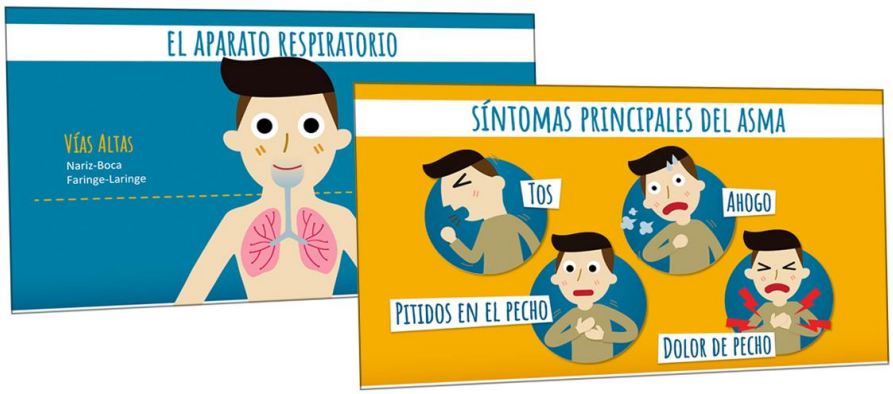 Aquesta primera part del projecte està formada per un material elaborat amb les garanties científiques de la SENP i de la SEICAP. Es tracta d'un material audiovisual animat, d'uns 10 minuts de duració, mitjançant el qual l'alumnat s'endinsarà en la malaltia de l'asma i aprendrà conceptes bàsics sobre aquesta patologia com, per exemple, què és l'asma, a quina part del nostre cos afecta, quins són els desencadenants d'una crisi asmàtica, com podem controlar l'asma, etc.	**10 min**

3. Dubtes i exemples Un cop hagi finalitzat la visualització, el professor/a haurà d'aclarir els conceptes que no hagin quedat suficientment clars o bé aquells que ell/ella consideri que vol reforçar. Per a aquest reforç, i amb l'objectiu de fomentar el pensament crític i la reflexió, es proposen tres exemples pràctics en la vida quotidiana del nen/a asmàtic. D'aquests tres exemples, el docent haurà d'escollir aquells que consideri més oportuns i plantejar-los als seus alumnes amb la finalitat d'assimilar la informació prèviament reproduïda arran de tres circumstàncies diferents, però totes elles properes als mes petits. **a)** A l'habitació: què passa si un nen/a asmàtic té la seva habitació plena de peluixos? **b)** Al pati de l'escola: què passa si un nen/a asmàtic, a l'hora del pati, juga sota arbres en flor durant la primavera? **c)** Amb el tabac: què passaria si algú que pateix asma respira el fum del tabac d'algú que està fumant?	**5 min**
4. Dinàmica de preguntes i respostes El docent haurà de dividir els seus alumnes en grups d'entre 4 o 5 participants i a cada grup hi haurà un portaveu. A continuació, el professor/a plantejarà una sèrie de preguntes –totes elles extretes tant del joc L'oca de l'asma com d'El trivial de l'asma– i una vegada el grup hagi reflexionat, el portaveu haurà d'aixecar la mà i explicar la seva resposta. D'aquesta manera, estem promovent la reflexió i el treball en equip, a la vegada que el dinamisme de l'activitat permet als alumnes continuar aprofundint en conceptes bàsics sobre l'asma infantil tenint una participació activa (i no passiva) a les aules.	**15 min**

Responsable de l'activitat: el mestre/a que, segons el criteri de cada centre escolar, sigui l'encarregat de dirigir aquesta activitat.

Nivell educatiu: el material audiovisual animat introdueix l'alumnat en els conceptes més bàsics sobre l'asma infantil i, per tant, està pensat pels diferents cursos que inclou l'Educació Primària. Pel que fa referència a la dinàmica de preguntes i respostes, el professor/a encarregat de modular l'activitat haurà de seleccionar dels jocs de L'oca de l'asma i d'El trivial de l'asma les preguntes que ell consideri més oportunes segons el procés de maduració i el nivell dels seus alumnes per tal que, un cop finalitzada l'activitat, el resultat sigui el desitjat.

Lloc de realització: al recinte escolar, a l'aula pertinent.

Nombre de participants: el nombre d'alumnes del curs de primària on s'hagi decidit impartir l'activitat. La ràtio d'alumnes per classe sol ésser d'uns 25 estudiants, com a màxim.

Necessitats logístiques de l'espai: només són necessaris: el material audiovisual animat, les preguntes que el professor/a haurà de plantejar als seus alumnes (i que podrà extreure dels jocs L'oca de l'asma i d'El trivial de l'asma) i una aula proveïda del

material necessari (ordinador, projector, altaveus, etc.) per tal de visualitzar el material educatiu correctament.

Ambientacions necessàries i previstes: el projecte pretén que els alumnes aprofundeixin sobre la malaltia crònica més freqüent actualment durant la infància i l'adolescència. Per tant, per poder aconseguir una veritable assimilació sobre què és l'asma, quina part del nostre cos es veu afectada per aquesta malaltia, etc., és pertinent que el tema sigui emmarcat dins del contingut curricular de l'alumnat perquè, d'aquesta manera, aquest ho contextualitzi i pugui així assimilar el coneixement òptimament.

Duració: al voltant d'uns 45 min. Cal tenir en compte que la reproducció del material audiovisual animat té una durada aproximada d'uns 10 min i, per tant, serà el professor/a, segons les necessitats del seu alumnat, qui decideixi dilatar més o menys la resta de dinàmiques que conformen el taller.

Orientacions generals per al professor: un dels objectius principals d'aquest projecte és promoure a les escoles el coneixement de l'asma per tal de, entre altres objectius, conscienciar l'alumnat de la importància d'uns hàbits respiratoris saludables. Ara bé, creiem que aquesta sensibilització també pot fer-se fora de les aules i per això es proposa que el professor/a reparteixi, al finalitzar la sessió, un díptic en què els infants trobaran: per un cantó, la referència a la pàgina web www.mejorandoelasmainfantil.com, que conté materials adreçats a infants que pateixen asma, ja sigui lleu, moderat o greu, i on els menors podran imprimir-se tant el tauler de L'oca de l'asma com les preguntes d'El trivial de l'asma i, d'aquesta manera, poder jugar tots junts en família, alhora que els més petits (i els no tan petits) aprofundeixen el seu coneixement sobre aquesta malaltia. I, per l'altre cantó, en aquest mateix díptic també podran trobar el codi "*qr*" amb què poder-se descarregar gratuïtament l'aplicació "Buscaguille" (disponible a Google Play i a Apple Store), amb la qual podran saber més sobre l'asma mentre desenvolupen el gust per l'aprenentatge en el web www.buscaguille.es, adreçat exclusivament a aquells menors que pateixen asma greu.

Seguiment i suport posterior: al marge del material formatiu per al professor/a, els docents també comptaran amb el suport de la Fundació Lovexair per aclarir qualsevol dubte que puguin tenir: consultes relacionades amb els continguts educatius, amb els tallers o qualsevol altre tipus de demanda de caràcter més específic que el professorat vulgui aclarir amb la intenció de transmetre aquest coneixement als seus alumnes de la manera més clarivident possible. Aquests contactes podran realitzar-se telefònicament (mitjançant el número +34 956.537.186), via correu electrònic (a l'adreça cuentanos@lovexair.com), mitjançant els formularis penjats a la plataforma www.mejorandoelasmainfantil.com, o bé a través de xarxes socials (com @healthunlocked).

5.2 ACTIVITAT LÚDICA

Aquesta segona part del projecte té un important component lúdic que pretén que els alumnes continuïn endinsant-se en el coneixement de l'asma infantil, ara des d'una perspectiva una mica menys convencional, però que, tot i així, els permetrà aprendre divertint-se.

Està orientada per tal que la sensibilització i l'aprenentatge de la malaltia de l'asma surti fora de les aules. Per aquest motiu, les activitats lúdiques estan pensades per ser realitzades en aquelles hores no lectives en què els alumnes encara romanguin dins del recinte escolar (després de l'hora del menjador, al matí abans d'iniciar-se les classes, etc.) o bé en hores lectives si el professor/a així ho considera oportú segons la motivació del seu alumnat. I, fins i tot, també es pot jugar des de casa per tal que els més petits, acompanyats dels seus pares, germans, etc. passin temps amb la seva família, alhora que aprenen i desenvolupen el gust per l'aprenentatge.

Responsable de l'activitat: en cas que es decideixi realitzar l'activitat a l'aula, en una hora lectiva, el responsable serà el mestre/a que, segons el criteri de cada centre escolar, sigui l'encarregat de dirigir aquesta activitat. Per contra, si es decideix dur a terme l'activitat en aquelles hores no lectives en què els alumnes encara són al recinte escolar, el responsable de l'activitat serà un monitor/a escollit segons el criteri de cada centre escolar.

Nivell educatiu: el taller de L'oca de l'asma estaria pensat per als alumnes de Cicle inicial i Cicle mitjà, mentre que el taller d'El trivial de l'asma estaria pensat per a aquells alumnes de Cicle superior (cinqué i sisé). Ara bé, aquesta divisió és orientativa i ha estat establerta tenint en compte el procés de maduració dels infants. Per tant, i atès que ambdues activitats requereixen la supervisió de professors/es i/o monitors/es, el criteri d'aquests permetrà adaptar els tallers segons el nivell i les necessitats de l'alumnat.

Lloc de realització: a l'aula, si l'activitat es realitza durant una hora lectiva, o bé a les instal·lacions de l'escola que el monitor/a encarregat de dirigir l'activitat consideri més adequades.

Nombre de participants: el nombre d'alumnes del curs de primària en què s'hagi decidit impartir l'activitat. La ràtio d'alumnes per classe sol ser d'uns 25 estudiants, com a màxim. En cas de realitzar-se l'activitat en hores no lectives, podran jugar tots els infants que es trobin en el recinte escolar. Si el nombre és molt elevat la millor opció seria establir diferents grups perquè tothom pugui aprendre divertint-se i ningú quedi exclòs de l'activitat.

Material necessari: tot el material necessari (les regles d'ambdós jocs, els taulers amb les fitxes corresponents –la dels "formatgets" del trivial-, així com les targetes de l'oca i les preguntes del trivial) podrà trobar-se a la pàgina web www.mejorandoelasmainfantil.com i cada centre decidirà si l'escola subministra el material o és el professor/a i/o monitor/a el responsable de fer-se càrrec de tot.

Duració: al voltant d'uns 45 min. Cal tenir en compte que, si es decideix dur a terme els jocs durant una hora lectiva, el temps ve marcat per l'horari escolar. D'altra banda, si l'activitat es realitza en hores no lectives, es recomana, com a mínim, jugar al voltant d'uns 30 min perquè els infants s'endinsin realment en el joc i puguin adquirir conceptes útils en la seva realitat més propera. La dilatació de l'activitat dependrà, llavors, del grau de divertiment dels infants així com de la resta d'esbarjo que el centre escolar tingui previst per a aquestes hores d'inactivitat docent.

Altres recursos: quan l'activitat es dugui a terme en les hores no lectives en què els alumnes romanen al centre escolar (després de l'hora del menjador, al matí abans d'iniciar-se les classes, etc.), es jugarà sota la supervisió d'un monitor/a a qui s'haurà format prèviament perquè pugui guiar els infants en el joc.

5.2.1 L'oca de l'asma

La SEICAP i la SENP han recuperat el tradicional joc de l'oca i l'han adaptat segons els objectius educatius que es pretenen assolir: un coneixement més ampli sobre l'asma infantil per part dels alumnes de primària. D'aquesta manera, es veurà que les caselles del conegudíssim joc han estat modificades d'acord amb uns interessos didàctics que busquen, en última instància, conscienciar els infants de la importància d'uns hàbits respiratoris saludables. Per aquest motiu, el joc presenta, entre moltes altres incorporacions, una novetat molt important: hi ha una sèrie de caselles que són caselles de preguntes on els infants, quan hi caiguin, recorreran a les targetes de preguntes i es plantejaran qüestions com: "Què li passa al pulmó si fumes?", "S'ha de pensar per respirar?", "Si tens asma, has de començar a fer exercici escalfant o no és necessari?", etc.

Pel que fa referència a la resta de caselles que no són de preguntes, totes segueixen el leitmotiv de l'asma i, per això, trobarem una casella d'un inhalador, en la qual el jugador haurà de dir: "d'inhalador a inhalador i tiro perquè respiro millor" o una casella d'una calavera fumant on els participants diran: "si fumo retrocedeixo perquè els meus pulmons espatllo", per mencionar només un parell d'exemples.

5.2.2 El Trivial de l'Asma

De la mateixa manera, la SEICAP i la SENP també han recuperat el popular joc del trivial, que ha sigut adaptat amb els mateixos objectius educatius que el joc anterior: per tal que els alumnes de primària obtinguin més coneixements sobre l'asma infantil. Tanmateix, en aquesta ocasió, l'activitat, donada la seva complexitat, està pensada per a aquells infants d'edats no molt primerenques, potser per a infants de segon i, especialment, de Cicle superior. Ara bé, serà sempre el judici del professor/a l'últim criteri que es tindrà en compte a l'hora d'escollir una activitat o una altra, ja que ningú millor que ell/ella coneix el procés de maduració i el nivell del seu alumnat.

En aquesta ocasió, també les categories del conegudíssim joc han estat modificades d'acord amb uns interessos didàctics. Per això, el joc presenta sis categories, que són:

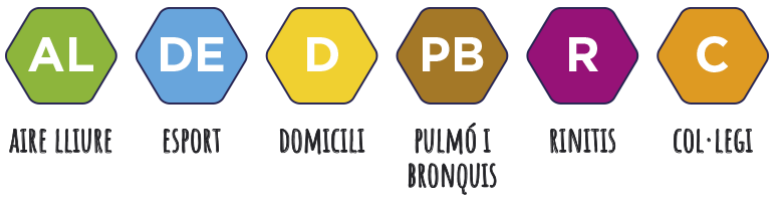

Aquestes categories ajudaran l'alumne/a a aprofundir molt més els seus coneixements sobre l'asma infantil. Pel que fa referència a les regles del joc, aquestes segueixen sent fidels al joc original i, en conseqüència, tan sols s'han canviat les categories perquè tot el joc giri al voltant del leitmotiv de l'asma infantil.

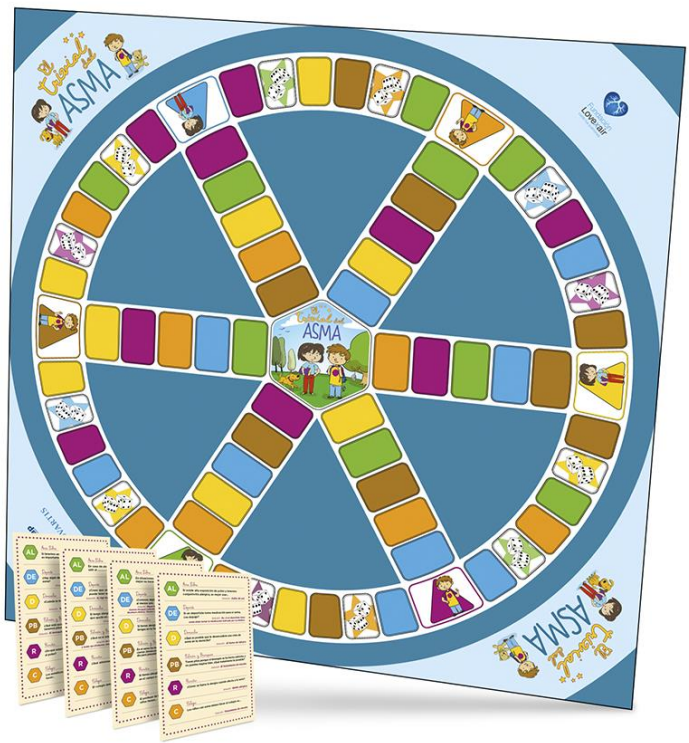

6. Formació per al professorat

Tipus de formació: abans que els alumnes s'aproximin a la malaltia de l'asma, es creu oportú reforçar els coneixements que els docents ja puguin tenir sobre la patologia. Per aquest motiu, la SENP i la SEICAP avalen amb garanties científiques el material que es subministrarà als professors/es.

Material necessari: La formació té lloc a través d'un material autoadministrat, compost per un conjunt de diapositives (amb notes explicatives a peu) en el qual es cobreixen aspectes teòrics (què és l'asma, com es desencadena una crisi) i pràctics (modalitats d'inhaladors a funció de l'edat, què fer davant d'una crisi aguda d'asma, etc.).

Seguiment i suport posterior: cal recordar que, al marge d'aquest material formatiu per al professor/a, els docents també comptaran amb el suport de la Fundació Lovexair per tal d'aclarir qualsevol dubte que se'ls pugui presentar. Vegeu l'apartat "Seguiment i suport posterior" de l'ítem 5.1.

7. Crèdits

Aquest és un projecte promogut per la Fundació Lovexair, la Fundació Pere Tarrés i Novartis.

Els continguts educatius han estat desenvolupats pel Grup d'Asma de la SENP (Dra. Rosa Mª Busquets), el Grup d'Asma i Educació de la SENP (Dra. Laura Valdesoiro) i el Grup d'Educació de la SEICAP (Dra. Mercedes Escarrer) i adequats a l'àmbit escolar per la professora Rosa Avilés Castillo.

Imatges d'arxiu: Pisanu Prasoetphol ©123RF.com.

Més informació sobre el projecte a http://www.mejorandoelasmainfantil.com.

1706050205